

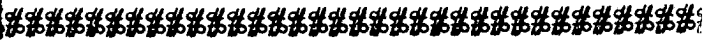

ลำดับที่
3

วินัยข้าราชการ

ทว 1001(2)
9/29
930002

เอกสารประกอบการฝึกอบรม/สัมมนา
งานฝึกอบรม กองการเจ้าหน้าที่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำนำ

คุณปราโมทย์ โชติมงคล ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่
 ทบวงมหาวิทยาลัย เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงในเรื่อง
 "วินัยข้าราชการ" มีประสบการณ์ในเรื่องนี้มากและเป็นผู้ที่มองการณ์
 ในเรื่องนี้ด้วยความเป็นธรรมและหวังดี ประกอบกับเป็นผู้ที่มีเทคนิค
 ในการถ่ายทอดความรู้ดีมาก เป็นที่ประทับใจของผู้รับการถ่ายทอด
 ท่านมักจะถูกเชิญไปเป็นวิทยากรบรรยายเรื่องวินัยข้าราชการในการ
 ฝึกอบรม/สัมมนาของส่วนราชการต่างอยู่เป็นประจำ ท่านได้เขียน
 เอกสารประกอบการบรรยายไว้มาก ใช้ทั้งข้าราชการทั่วไป
 ข้าราชการที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยและกรรมการดำเนินการ-
 ทางวินัย

กองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ขอ
 อนุญาตนำมาจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มเฉพาะเรื่องขึ้น เพื่อให้ประกอบการ
 ฝึกอบรม/สัมมนาและเผยแพร่แก่ข้าราชการของมหาวิทยาลัย จึงขอ
 ขอบคุณคุณปราโมทย์ โชติมงคล ไว้เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

งานฝึกอบรม

กองการเจ้าหน้าที่

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ธันวาคม ๒๕๒๙

๑๓๐๐๐๒

สารบัญ

ความหมายของวินัย	1
เหตุที่ต้องรักษาวินัย	1
วิธีการรักษาวินัย	1
กลไกในการรักษาวินัย	2
ผู้ที่ต้องรักษาวินัย	3
วินัยของข้าราชการ	3
การพิจารณาลงโทษทางวินัย	6
การดำเนินการระหวางการสอบสวน	7
การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่ออกจากราชการไปแล้ว .	7
การรายงานการลงโทษ	8
การออกจากราชการ	9
การอุทธรณ์	11
การร้องทุกข์	12
การสอบสวนทางวินัย	13
การลงโทษทางวินัย	23

วินัย การออกจากราชการ และการอุทธรณ์ร้องทุกข์

ปราโมทย์ โชติมงคล

1. วินัยคืออะไร มีจุดมุ่งหมายอย่างไร

วินัย คือ การควบคุมความประพฤติ มีจุดมุ่งหมายเพื่องาน ไม่ใช่เพื่อตัวข้าราชการ แต่เพื่อให้ราชการเจริญ

2. ทำไมข้าราชการจึงต้องรักษาวินัยเป็นพิเศษ

เพราะ (1) ข้าราชการเป็นผู้บริหารงานของรัฐ

(2) ข้าราชการเป็นตัวแทนของรัฐในการ

บริหารราชการ และติดต่อกับประชาชน

ต้องให้ประชาชนเชื่อถือและไว้วางใจ

ข้าราชการด้วยจึงจะเชื่อถือและไว้วางใจ

รัฐบาล การที่จะสร้างศรัทธา เชื่อถือ

ไว้วางใจได้นั้นจำเป็นต้องรักษาวินัยโดย

เคร่งครัด

(3) ข้าราชการเป็นผู้นำที่ตีแผ่ประชาชน จึงต้อง

ทำตัวเป็นตัวอย่าง

3. วิธีการรักษาวินัย

3.1 วิธีลบ (Negative Discipline) คือการ

ไว้แล้วคอยลงโทษผู้ฝ่าฝืน

3.2 วิธีบวก (Positive Discipline) คือ
การส่งเสริมและจูงใจให้คนมีวินัยดี

4. กลไกในการรักษาวินัย

4.1 กลไกในทางลบ

- ก. กรอบหรือระเบียบข้อบังคับความประพฤติ
- ข. บังคับบัญชา
- ค. ลงโทษ

4.2 กลไกในทางบวก

- ก. ป้องกัน (หาสาเหตุและหาทางป้องกัน)

สาเหตุวินัยเสื่อม

- (1) ความจำเป็นในการครองชีพ
- (2) อบายมุข
- (3) โอกาสเปิดของล่อใจ
- (4) ตัวอย่างที่ไม่ดี
- (5) คุณภาพของคนกับคุณภาพของงานไม่สมดุลกัน
- (6) ปริมาณงานล้นมือ
- (7) เหตุกระทบกระทั่งเือนขวัญ

- (8) ความไม่ถือสาของสังคม
 - (9) การสนับสนุนหรือสมยอมของผู้ให้บริการ
 - (10) การปลดอยปลดละเลยของหน่วยงานและ
ผู้บังคับบัญชา
 - (11) ความหละหลวมในการเลือกคน
 - (12) การไม่มีกลไกเกี่ยวกับวินัยดีพอ
- ข. เสริมสร้าง

ด้วยการนำและจูงใจ เช่น ทำตัวอย่างที่ดี

จัดใหม่เครื่องล่อใจ

5. หน้าที่รักษาวินัย

- (ก) ผู้บังคับบัญชา และหน่วยงาน
- (ข) ตัวข้าราชการเอง
- (ค) ผู้รับบริการ
- (ง) ผู้ร่วมงาน
- (จ) ประชาชน

6. วินัยของข้าราชการมีอะไรบ้าง อาจแบ่งหมวดหมู่ของวินัยได้ดังนี้

- 6.1 วินัยต่อผู้บังคับบัญชา เช่น
 - ปฏิบัติตามคำสั่ง
 - ไม่รายงานเท็จ

- ไม่กระทำการข้ามชั้น
 - การขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือการรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชาอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง
- 6.2 วินัยต่อผู้ร่วมงาน เช่น
- สุภาพเรียบร้อย
 - รักษาความสามัคคี
 - ช่วยเหลือกันในหน้าที่
- 6.3 วินัยต่อประชาชน เช่น
- สุภาพเรียบร้อย
 - ทอนรับ
 - ให้ความสะดวก
 - ให้ความเป็นธรรม
 - ให้ความสงเคราะห์
 - การดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงราษฎร เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง
- 6.4 วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่ เช่น
- ซื่อสัตย์สุจริต

- อุทิศเวลาให้แก่อำนาจ
- รักษาความลับ
- สนับสนุนนโยบายของรัฐบาล
- ป้องกันภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้นแก่ประเทศชาติ
- รักษาชื่อเสียงมิให้เสื่อมเสียประพฤติกู้
- ความผิดต่อไปนี้เป็นความผิดอย่างร้ายแรง
- การทุจริตต่อหน้าที่ราชการ
- การประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
- การปฏิบัติหน้าที่โดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของทางราชการหรือมติคณะรัฐมนตรีอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
- การเปิดเผยความลับของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
- การละทิ้งหน้าที่ราชการ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
- การละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความ

จงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

- การกระทำผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่โทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือลหุโทษ
- การประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

7. การพิจารณาลงโทษทางวินัย

7.1 ความผิดไม่ร้ายแรง มีโทษ

- ภาคทัณฑ์
- ตัดเงินเดือน
- ลดขั้นเงินเดือน

วิธีพิจารณา กฎหมายไม่บังคับให้ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวน และให้ผู้อยู่บังคับบัญชาที่มีอำนาจลงโทษได้เองโดยไม่ต้องเสนอ อ.ก.ม.มหาวิทยาลัยพิจารณาก่อน

7.2 ความผิดร้ายแรง มีโทษ

- ไล่ออก
- ปลดออก
- ไล่ออก

วิธีพิจารณาหลัก ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนและต้อง เสนอ
 อ.ก.ม.มหาวิทยาลัยพิจารณาเมื่อคดีหลง โทษ
 คั่งกล่าวเสียก่อน ผู้บังคับบัญชาจึงสั่งลงโทษได้
ขอยกเว้น ที่จะไม่สอบสวนก็ได้

- ให้ถอยคำรับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชา
 หรือต่อคณะกรรมการสอบสวน
- กรณีมีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง

8. การดำเนินการระหว่างการสอบสวนพิจารณา

เมื่อข้าราชการมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่าง
 ร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนหรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่า
 กระทำผิดอาญา เว้นแต่ความผิดที่ใดกระทำโดยประมาทหรือความผิด
 ลหุโทษ ผู้บังคับบัญชาอาจสั่ง พักราชการ หรือ สั่งให้ออกจากราชการไว้
ก่อนได้

9. การดำเนินการทางวินัยแทนให้ออกจากราชการไปแล้ว

ข้าราชการพลเรือนผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย
 อย่างร้ายแรง หรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำผิดอาญา เว้น
 แต่เป็นความผิดที่ใดกระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ แม้อีกหลัง
 ผู้นั้นจะออกจากราชการไปแล้ว ผู้บังคับบัญชาก็ยังมีอำนาจสั่งดำเนินการ
 ลงโทษหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งลงโทษได้ เว้นแต่ผู้นั้นออกจากราชการ

เพราะตาย

10. การรายงานการลงโทษ การสั่งให้ออกจากราชการหรือการ
ดำเนินการทางวินัย

- 10.1 เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษ สั่งให้ออกจาก
ราชการ หรือดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการผู
ใดแล้วต้องรายงานต่อผู้บังคับบัญชาของข้าราชการ
ผู้นั้นตามลำดับจนถึงปลัดกระทรวง หรือรัฐมนตรี
เจ้าสังกัดและผู้บังคับบัญชา ซึ่งมีตำแหน่งเหนือมี
อำนาจสั่งลงโทษ เพิ่มโทษ ลดโทษ หรือยกโทษได้
- 10.2 ทบวงต้องรายงานการลงโทษการสั่งให้ออกจาก
ราชการไปยัง ก.ม. ถ้า ก.ม. เห็นว่าทบวง
ดำเนินการไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสม ก.ม. ก็
จะรายงานนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป
- 10.3 เมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้าราชการ
ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง การ
สั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
หรือการสั่งให้กลับเข้ารับราชการ ผู้สั่งจะต้องส่ง
สำเนาคำสั่งให้ ก.ม. ทราบ และต้องส่งรายงาน
เหตุที่ทำให้การสอบสวนไม่เสร็จภายในกำหนดเวลา

แจ้งผลการพิจารณาและการไม่แต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวนข้าราชการที่ถูกดำเนินคดีอาญา ในเรื่องที่ถูก
กล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงด้วย ทั้งนี้
เพื่อควบคุมดูแลตรวจสอบให้การดำเนินการดังกล่าว
เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย

11. การออกจากราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ
พลเรือน ข้าราชการออกจากราชการ เมื่อ

11.1 ตาย

11.2 พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ
ข้าราชการ

11.3 ใ้ได้รับอนุญาตให้ลาออก

11.4 ถูกสั่งให้ออกเพราะระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่
ราชการมีความประพฤติไม่ดีหรือไม่มีความรู้ความ
สามารถเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการต่อไป

11.5 ถูกสั่งให้ออกเพราะ เป็นผู้ขาดคุณสมบัติอยู่ก่อนเข้า
รับราชการ หรือมีกรณีต้องหาอยู่ก่อนและภายหลัง
เป็นผู้ขาดคุณสมบัติเนื่องจากกรณีต้องหานั้น

11.6 ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการ
สอบสวนพิจารณากรณีถูกตั้งกรรมการสอบสวนว่า

กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือ
ต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา

11.7 ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุ
ทดแทนในกรณี

- เจ็บป่วย

- สมัครไปปฏิบัติงานใด ๆ ตามความประสงค์ของ
ทางราชการ

- เมื่อขาดคุณสมบัติตามมาตรา 24 (1) (4) หรือ
(5) (ขาดภายหลังเข้ารับราชการ)

11.8 ถูกสั่งให้ออกเพราะหย่อนความสามารถหรือประพฤติก
ตัวไม่เหมาะสมหรือบกพร่องในหน้าที่

11.9 ถูกสั่งให้ออกเพราะมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีถูกสอบ
สวนว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

11.10 ถูกสั่งให้ออกเพราะต้องรับโทษจำคุกในความผิดที่
ใดกระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

11.11 ถูกสั่งให้ออกเพื่อไปรับราชการทหาร

11.12 ถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกฐานกระทำ
ผิดวินัยอย่างร้ายแรง

12. การอุทธรณ์

12.1 การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ ภาคทัณฑ์ ตักเงินเค็นอน หรือลดชั้นเงินเค็นอน

- ทำหนังสืออุทธรณ์ต่ออธิการบดี ปลัดทรวง
รัฐมนตรีว่าการทรวงฯ
- ยื่นหนังสืออุทธรณ์ผ่านผู้สั่งลงโทษ
- ภายใน 15 วัน นับแต่วันทราบคำสั่ง
- ผู้บังคับบัญชาข้างต้นมีอำนาจสั่งยกอุทธรณ์ เพิ่ม
โทษ ลดโทษ หรือยกโทษได้
- ถ้าสั่งเพิ่มโทษ อุทธรณ์ได้ข้อหนึ่ง
- ถ้าสั่งยกอุทธรณ์หรือลดโทษ จะอุทธรณ์ต่อไปมิได้

12.2 การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษให้ออก ปลดออก ไล่ออก หรือคำสั่งให้ออกอื่น ๆ

- ทำหนังสืออุทธรณ์ต่อ ก.ม. โดยเขียนถึง ก.ม.
ประธาน ก.ม. หรือเลขาธิการ ก.ม.
- ยื่นหนังสืออุทธรณ์ที่สำนักงาน ก.ม. โดยตรง
(สำนักงานปลัดทรวงฯ หรือยื่นผ่านทาง
ผู้บังคับบัญชาเดิมก็ได้

- ภายใน 30 วัน นับแต่วันทราบคำสั่ง
- ก.ม.พิจารณาวินิจฉัยและรายงานนายกรัฐมนตรี พิจารณาสั่งการ ซึ่งอาจสั่งยกอุทธรณ์ เพิ่มโทษ ลดโทษ หรือยกโทษ และให้กลับเข้ารับราชการได้
- ถ้านายกรัฐมนตรีได้เห็นด้วยกับ ก.ม. ให้ คณะรัฐมนตรี เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย
- เมื่อนายกรัฐมนตรีได้สั่งการ หรือคณะรัฐมนตรี มีมติประการใดแล้วจะอุทธรณ์ต่อไปมิได้
- กรณีให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการ มีสิทธิได้รับเงินเดือนระหว่างออกจากราชการด้วย

13. การร้องทุกข์

13.1 เหตุร้องทุกข์

- ต้องเกิดจากผู้นับตั้งบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตน โดยไม่ถูกตองหรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกตองตามกฎหมายว่าด้วยระหวางข้าราชการพลเรือนและเป็นกรณีที่ไม่สิทธิอุทธรณ์

13.2 หลักเกณฑ์และวิธีการร้องทุกข์

- ต้องร้องทุกข์ภายใน 30 วัน นับแต่วันทราบหรือควรได้ทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์

- ไทรวงทุกชควยวจาตอญบ้งคัมภัญชาเหนือคนขึ้นไป
ชั้นหนึ่ง เพื่อให้แข็งแรงทำความเข้าใจเสียก่อน
- ถายังไม่เป็นที่พอใจหรือไม่ได้รับคำชี้แจงภายใน 7 วัน
จึงไทรองทุกชเป็นหนังสือ
- การรองทุกชเป็นหนังสือ
 - ไทรองตอฉิกการบคี่
 - ถาเหตุรองทุกชเกิดจากฉิกการบคี่ ไทรองตอ.
ปลัดทรวงฯ
 - ถาเหตุรองทุกชเกิดจากปลัดทรวงฯ ไทรองตอ
รัฐมนตรีว่าการทรวงฯ
 - ถาเหตุรองทุกชเกิดจากรัฐมนตรีว่าการทรวงฯ ให้
รองตอนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล และ
ก.ม. เป็นผู้พิจารณาเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อ
พิจารณาสั่งการ
 - การวินิจฉัยของญบ้งคัมภัญชาให้เป็นที่สุด จะรองทุกช
ตอไปอีกมิได้

การสอบสวนทางวินัย

1. การสอบสวนคืออะไร

การสอบสวนเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งในการดำเนินการ

ทางวินัย

2. จุดมุ่งหมายในการสอบสวน

การสอบสวนมิได้มีจุดมุ่งหมายที่จะค้นหาความผิด แต่มีจุดมุ่งหมายเพื่อ

- ให้ได้มาซึ่งความจริงและยุติธรรม
- เปิดโอกาสให้ผูถูกกล่าวหาได้ชี้แจงและนำพยานหลักฐานเข้าสืบแกชอกล่าวหา
- ประกันหลักความเป็นธรรมและความมั่นคงแกชาราชการ

3. การพิจารณาความผิดทางวินัยแยกตามลักษณะความผิดและโทษได้

เป็น 2 ประเภท

3.1 ความผิดไม่ร้ายแรง มีโทษ

- ภาคทัณฑ์
- ตัดเงินเดือน
- ลดขั้นเงินเดือน

วิธีพิจารณา กฎหมายไม่บังคับให้ตั้งคณะกรรมการสอบสวน

3.2 ความผิดร้ายแรง มีโทษ

- ให้ออก
- ปลดออก
- ไล่ออก

วชิรพิจารณาลัก ตองตั้งคณะกรรมการสอบสวนและตองเสนอ

อ.ก.ม.มหาวิทยาลัยพิจารณามีมติ (ตามมาตรา 86 และ
มาตรา 86 ทวิ)

ขอยกเว้น ที่จะไม่สอบสวนก็ได้

- ใต้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาหรือต่อ
คณะกรรมการสอบสวน (มาตรา 87)

- กรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ตามมาตรา 87 กฎ ก.พ.
ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2518)

4. ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา 86

- นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลสำหรับข้าราชการ
พลเรือนสามัญในทุกกระทรวง ทบวง กรม

- รัฐมนตรีว่าการทบวงฯ สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญ
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ 9, 10, 11 ในสำนักงานปลัดทบวง

- รัฐมนตรีว่าการทบวงฯ สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญ
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ 9 ลงมาในสำนักงานเลขาธิการ
รัฐมนตรี

- ปลัดทบวงฯ ผู้บังคับบัญชา สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญ
ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ 8 ลงมา ในสำนักงานปลัดทบวงฯ

- ปลัดทบวงฯ สำหรับข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย

- ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ 10 และตำแหน่งศาสตราจารย์
- อธิการบดีผู้บังคับบัญชาสำหรับข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ระดับ 9 ลงมา
 - กรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งทางระดับกันถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงรวมกัน ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการสำหรับผู้ถูกกล่าวหาที่มีตำแหน่งสูงกว่าเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

หลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2528)

5. คณะกรรมการสอบสวน (ขอ 4)

5.1 จำนวน - ประธานกรรมการและกรรมการ รวมกันไม่น้อยกว่าสามคน

5.2 คุณสมบัติ

- เป็นข้าราชการ
- ประธานกรรมการต้องดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหรือดำรงตำแหน่งระดับไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา

6. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (ขอ 5)

- ต้องทำเป็นหนังสือตามแบบคำสั่งของทางราชการ
- ระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา
- ระบุเรื่องที่ถูกกล่าวหา

- ระบุชื่อและตำแหน่งของกรรมการ

7. หน้าที่ของผู้สังเกตคณะกรรมการสอบสวน

- แจงคำสั่งตั้งกรรมการสอบสวนใหญ่ผู้ถูกกล่าวหาทราบและ
ส่งเรื่องกล่าวหาทั้งหมดให้ประธานกรรมการทราบ (ข้อ 6)
- เปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสวน (ข้อ 9, 10, 11)
- พิจารณาสั่งการ เมื่อได้รับรายงานการสอบสวนและสำนวน
การสอบสวน (ข้อ 35)

8. การคัดค้านกรรมการสอบสวน (ข้อ 9)

8.1 เหตุคัดค้านกรรมการหรือเลขานุการ

- เป็นผู้ที่ไม่รู้เห็นเหตุการณ์ในเรื่องที่สอบสวน
- เป็นผู้ที่มีประโยชน์ใดเสียในเรื่องที่สอบสวน
- เป็นผู้ที่มีเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกกล่าวหา
- เป็นคู่สมรสเป็นญาติโดยเกี่ยวโยงเป็นบุพการี หรือ
ผู้สืบสันดานหรือพี่น้องร่วมบิดาหรือมารดากับคู่กรณี

8.2 วิธีการคัดค้าน

- ยื่นคำคัดค้านต่อผู้สังเกตตั้งคณะกรรมการสอบสวนภายใน
เจ็ดวันนับแต่วันทราบคำสั่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
หรือนับแต่วันทราบเหตุแห่งการคัดค้าน
- ทำคำคัดค้านเป็นหนังสือแสดงเหตุที่คัดค้าน

8.3 การพิจารณาคำคัดค้าน

- ให้พิจารณาสั่งการให้เสร็จภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือคัดค้าน
- ถ้าผู้สั่งแต่งตั้งกรรมการ เห็นว่าคำคัดค้านมีเหตุควรรับฟัง ก็ให้สั่งเปลี่ยนแปลงกรรมการที่ถูกคัดค้าน
- ถ้าผู้สั่งตั้งกรรมการ เห็นว่าคำคัดค้านไม่มีเหตุอันควรรับฟัง หรือเห็นว่าแม้จะใหญ่ที่ถูกคัดค้านรวมเป็นกรรมการก็ไม่ทำให้เสียความเป็นธรรม จะสั่งยกคำคัดค้านเสียก็ได้

8.4 กรรมการหรือเลขานุการคนใดมีเหตุอันอาจถูกคัดค้านให้รายงานต่อผู้สั่งตั้งกรรมการสอบสวน (ขอ 10)

9. กำหนดเวลาสอบสวน (ขอ 9)

- ต้องสอบสวนให้เสร็จภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ประธานกรรมการทราบคำสั่ง
- ถ้ามีความจำเป็นให้รายงานผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฯ เพื่อขยายเวลาตามความจำเป็น
- ถ้าสั่งขยายเวลารวมกันแล้วเกินกว่าสามสิบวัน ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนรายงานต่อ ก.ม. เพื่อเร่งรัดต่อไป

10. องค์คณะ:

- องค์คณะทำการสอบสวนปากคำบุคคลต้องมีกรรมการสอบสวน ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง (ขอ 8)
- องค์คณะประชุมปรึกษาเพื่อทำรายงานการสอบสวน ต้องมี กรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งและไม่น้อยกว่า 3 คน (ขอ 8)

11. ขอร้องในการสอบสวน (ขอ 24)

- ห้ามมิให้บุคคลอื่นร่วมทำการสอบสวน (ขอ 24)
- ห้ามมิให้บุคคลอื่นเข้าร่วมทำการสอบสวน (ขอ 24)
- ห้ามมิให้บุคคลอื่นเข้าฟังการสอบสวนเว้นแต่บุคคลที่ คณะกรรมการเรียกหาเพื่อประโยชน์ในการสอบสวน (ขอ 24)
- ห้ามคณะกรรมการสอบสวนนำหรือจัดให้ทำการใด ๆ ซึ่ง เป็นการล่อลวงขู่เข็ญหรือให้สัญญาเพื่อจูงใจให้บุคคลนั้นให้ ถอยคำอย่างใด ๆ (ขอ 23)

12. การสอบสวนปากคำบุคคล

- คุรายละเอียดในกฎ ก.พ. ขอ 24

13. การสอบสวนผู้ถูกกล่าวหา (ขอ 14)

- ต้องแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาให้ทราบ และแจ้งให้ทราบ ควบด้วยว่าผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธิที่จะได้รับแจ้งสรุปพยานหลักฐาน

ที่สนับสนุนชอกลาวาและให้ถ้อยคำหรือชี้แจงแก่ชอกลาวา
ตลอดจนอาจพยานหลักฐานหรือนำพยานหลักฐานมาสื่อแก่
ชอกลาวาใดควยแล้วให้ถามผู้ถูกกล่าวหาเพียงว่าใดกระทำ
ผิดจริงหรือไม่อย่างไร

- ถ้าผู้ถูกกล่าวหารับสารภาพ คณะกรรมการจะไม่สอบสวน
ต่อไปก็ได้
- ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้อธิบายคำรับสารภาพให้คณะกรรมการ
รวบรวมพยานหลักฐานที่สนับสนุนชอกลาวาทั้งหมดเสียก่อน
แล้วสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนชอกลาวาเท่าที่มีให้ผู้ถูก
กล่าวหาทราบ โดยจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้
- ให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาที่จะให้ถ้อยคำหรือชี้แจงแก่ชอกลาวา
ตลอดจนนำพยานมาสืบในเวลาอันสมควร
- คุรยละเอียดเพิ่มเติมจากกฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 15,
16, 17 และ 18

14. พยานเอกสาร (ข้อ 14)

- ต้องใช้ต้นฉบับ
- ถ้ามีความจำเป็นใช้สำเนารับรองถูกต้องได้

15. การคัดพยาน

- คุรยละเอียดในกฎ ก.พ. ข้อ 25 และข้อ 26

16. การส่งประเด็นไปสอบพยานทางทองที่
- ดูรายละเอียดในกฎ ก.พ. ขอ 27
17. กรณีการสอบสวนปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง
ในเรื่องอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
- ดูรายละเอียดในกฎ ก.พ. ขอ 17
18. กรณีการสอบสวนมีมูลพาดพิงไปถึงผู้อื่นว่ามีส่วนรวมกระทำผิด
- ดูรายละเอียดในกฎ ก.พ. ขอ 29
19. กรณีคำพิพากษาดังที่สุด
- ดูรายละเอียดในกฎ ก.พ. ขอ 31
20. กรณีผู้ถูกกล่าวหาอายุ - โอน
- ดูรายละเอียดในกฎ ก.พ. ขอ 32
21. การสรุปและทำรายงานการสอบสวน
- ดูรายละเอียดในกฎ ก.พ. ขอ 34
22. การสอบสวนเพิ่มเติม
- ดูรายละเอียดในกฎ ก.พ. ขอ 36
23. กรณีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือการสอบสวนตอนใด
ทำไมถูกต้อง
- ดูรายละเอียดในกฎ ก.พ. ขอ 37, 38, 39, 40

24. การนับเวลา

- คูรายละเอียดในกฎ ก.พ. ข้อ 41

วิธีพิจารณาภายหลังการสอบสวนเสร็จ

25. กรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้มีอำนาจตามมาตรา 86 เห็นว่า
ผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงสมควรลงโทษให้ออก
ปลดออก หรือไล่ออก ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- ส่งเรื่องให้ อ.ก.ม.มหาวิทยาลัยพิจารณา
- ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งการตามมติของ อ.ก.ม.
- คูรายละเอียดในมาตรา 86 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 เพิ่มเติมโดย
ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 19 (พ.ศ. 2520)

การดำเนินการระหว่างการสอบสวนพิจารณา

26. เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญถูกลงกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย
ร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน ผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งพัก
ราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบ
สวนพิจารณาได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา 90 แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 ประกอบด้วยกฎ ก.พ.
ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2518)

การลงโทษทางวินัย

1. การลงโทษทางวินัยคืออะไร

การลงโทษทางวินัยเป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการควบคุมความประพฤติของพนักงานซึ่งเป็นมาตรการในทางบังคับ

2. จุดมุ่งหมายในการลงโทษทางวินัย

การลงโทษทางวินัยมิได้มีจุดมุ่งหมายที่จะโต้ตอบหรือแก้แค้น แต่มีจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้ คือ

2.1 เพื่อความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนที่กำหนดไว้

2.2 เพื่อแก้ไขการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนที่มีอยู่

2.3 เพื่อรักษามาตรฐานความประพฤติ ขวัญ และสมรรถภาพของข้าราชการ

2.4 เพื่อจูงใจให้ข้าราชการที่ไม่มีสมรรถภาพได้ปรับปรุงตนเองให้มีสมรรถภาพมาตรฐานความประพฤติและมาตรฐานการทำงาน

3. หลักพื้นฐานในการพิจารณาการลงโทษทางวินัย

3.1 การลงโทษต้องเป็นไปในทางเสริมสร้างหรือฟื้นฟูวินัย เช่น เพื่อ

(ก) แก้ไขความประพฤติ ทักนคคิ นิสัยในการ

ทำงาน

(ข) ช่วยรักษาวินัยและขวัญ

(ค) ขจัดคนไม่ดีออกจากราชการ

3.2 การลงโทษของสมเหตุสมผล ทั้งสมควรแก่กรณี
สมควรแก่ระดับและสมควรแก่ความร้ายแรง

3.3 การลงโทษของค่านึงถึงขอเท็จจริงและเหตุ
แวดล้อมของแต่ละเรื่องซึ่งแต่ละกรณีไม่เหมือนกัน ไม่ใช่ความผิด
อย่างเดียวกัน จะต้องลงโทษเหมือนกัน ต้องดูเป็นกรณี ๆ ไป

3.4 ความผิดครั้งแรกควรลงโทษเบากว่าการทำผิด
ซ้ำ ๆ แต่อย่างไรก็ดี ถ้าเป็นความผิดร้ายแรงแม้จะเป็นความผิด
ครั้งแรกก็ต้องลงโทษสถานหนัก

3.5 ถ้าเป็นความผิดเล็กน้อย ใช้การตัดเตือนเสียก่อน
ดีกว่าที่จะลงโทษ

3.6 การทำงานไม่ดีอาจเป็นเพราะใ้ทำงานไม่เหมาะสม
จึงอาจไม่ใช่ความผิดที่จะต้องลงโทษ ควรเรียกมาปรึกษาหารือเพื่อว่า
จะพิจารณาเปลี่ยนงานได้โดยไม่ต้องลงโทษ

4. มาตรการในการลงโทษทางวินัย

4.1 มาตรการในการลงโทษทางวินัย ที่ใช้กันอยู่ใน

วงราชการของประเทศต่าง ๆ มีหลายประการ เช่น

- (ก) ตักเตือน
- (ข) ทำหนิ
- (ค) งดความดีความชอบ
- (ง) ตักเงินเคื่อน
- (จ) ลดตำแหน่ง
- (ฉ) พักงานชั่วคราว
- (ช) ให้ออก
- (ซ) ไล่ออก

4.2 มาตรการที่ไม่ใช่ลงโทษ แต่ใช้เพื่อแก้ไข การ

ทำผิดวินัย

- (ก) ย้ายหรือเปลี่ยนงาน
- (ข) ฝึกอบรม
- (ค) ปรึกษาหาทางแก้ไข

5. ระดับโทษ

การวางระดับโทษควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 5.1 ความเสียหายของราชการร้ายแรงเพียงใด
- 5.2 ลักษณะและผลของการกระทำผิด
- 5.3 ประวัติของผู้ทำผิด

- 5.4 ความรู้หรือไม่รู้ถึงเหตุผลและผลของการกระทำ
- 5.5 การพยายามแก้ไขหรือหลบเลี่ยงการกระทำ
เช่นนั้น
- 5.6 มูลกรณีหรือเหตุเบื้องหลังการกระทำผิด
- 5.7 ความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายและระเบียบแบบแผน

6. ขอความคำนึงในการลงโทษทางวินัย

การลงโทษทางวินัยต้องตั้งอยู่บนรากฐานบางประการ

เช่น

- 6.1 มีเหตุอันสมควรลงโทษ
- 6.2 เป็นธรรมเท่าเทียมกัน และเสมอหน้ากัน
- 6.3 ยุติธรรม
- 6.4 ฉับพลัน
- 6.5 เป็นทางส่งเสริมประสิทธิภาพของราชการ
- 6.6 สุจริตใจ

7. การลงโทษตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน

พ.ศ. 2518

7.1 สถานโทษ

(ก) โทษสถานเบา

- ภาคทัณฑ์

- ตัดเงินเดือน
- ลดชั้นเงินเดือน

(ข) โทษสถานหนัก

- ให้ออก
- ปลดออก
- ไล่ออก

7.2 อำนาจผู้บังคับบัญชาในการสั่งลงโทษ

(ก) การลงโทษสถานเบา ตามมาตรา 85

ประกอบด้วยกฎ ก.พ. ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2518)

- หัวหน้าส่วนราชการที่ต่ำกว่าหัวหน้าแผนก มีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์หรือตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 5% เป็นเวลาไม่เกิน 1 เดือน
- หัวหน้าแผนกมีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์หรือตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 10% เป็นเวลาไม่เกิน 1 เดือน
- หัวหน้ากองหรือผู้อำนวยการกองมีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 10% เป็นเวลาไม่เกิน 2 เดือน

- อธิการบดีมีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 10% เป็นเวลาไม่เกิน 4 เดือน หรือลดชั้นเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 1 ชั้น
- ปลัดทบวงฯ หรือรัฐมนตรีว่าการทบวงฯ หรือนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล มีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 10% เป็นเวลาไม่เกิน 6 เดือน หรือลดชั้นเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 2 ชั้น

ในกรณีกระทำผิดเล็กน้อยและเป็นความผิดครั้งแรก ถ้าผู้บังคับบัญชา เห็นว่ามีเหตุอันควรงดโทษจะงดโทษโดยวางกล่าวตักเตือนหรือให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือไว้ก็ได้

(ข) การลงโทษสถานหนัก ตามมาตรา 36 ทวิ ประกอบด้วย มาตรา 44 และข้อ 24 ของกฎทบวง ฉบับที่ 2

- นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจสั่งลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญในทุกกระทรวง ทบวง กรม
- รัฐมนตรีว่าการทบวงฯ มีอำนาจสั่งลงโทษ

ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ดำรงตำแหน่งระดับ 9

ระดับ 10 และระดับ 11 ในสำนักงาน

ปลัดทรวงฯ

--- รัฐมนตรีว่าการทรวงฯ มีอำนาจสั่งลงโทษ
ข้าราชการพลเรือนสามัญ ผู้ดำรงตำแหน่ง
ตั้งแต่ระดับ 9 ลงมาในสำนักงานเลขาธิการ
รัฐมนตรี

- ปลัดทรวงฯ ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจสั่งลงโทษ
ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่
ระดับ 8 ลงมา

- ปลัดทรวงฯ โดยอนุมัติของ ก.ม. มีอำนาจสั่ง
ลงโทษข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ 10 และตำแหน่ง -
ศาสตราจารย์

- ธิการบดีผู้บังคับบัญชาโดยอนุมัติของ อ.ก.ม.
มหาวิทยาลัย มีอำนาจสั่งลงโทษข้าราชการ
พลเรือนในมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ระดับ 9 ลงมา

7.3 คำสั่งลงโทษ

- ในคำสั่งลงโทษให้แสดงว่าผู้ถูกลงโทษกระทำผิด

วินัยในกรณีใดก็ตามมาตราใด

7.4 แนวทางลงโทษ

- ผู้บังคับบัญชาควรศึกษามติคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการลงโทษข้าราชการ มติ ก.พ. และมติ ก.ม. เกี่ยวกับเรื่องนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดโทษให้ไครระดับมาตรฐานในการลงโทษ

